

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemanje za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemanje pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejmlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 29. decembra 1899.

Vabilo na naročbo „Novic“.

Leto se bliža svojemu koncu in bliža se čas, da se bodo čitatelji zopet morali odločiti, kake liste naj si naroče za bodoče leto. Ker se je zadnji čas slovensko časopisje močno pomnožilo, ni to več lahka stvar.

„Novicam“ ni treba razvijati svojega programa, ker je že dovolj znan. Njih program je znani stari slovenski program, katerega so se držali dr. Bleiweis, dr. Costa, dr. Toman in Svetec katerega zastopnik je sedaj dež. odbornik ces. svetnik Murnik in kateremu so „Novice“ bile zveste v najtežavnejših časih. Hodile bodo nekako srednjo pot in boja ne bodo iskale, a vendar odločno branile slovensko narodno stališče proti vsakomur.

Poganjale se bodo odkritosrčno za najširšo in neposredno volilno pravico, kakor so se dosedaj najdoslednejše izmeje vseh slovenskih listov, ker so prepričane, da bodo postavodajni zastopi tem bolje izražali pravo mnenje naroda, čim bolj bo vsem stanovom omogočeno, izražati ob volitvah svoje mnenje.

Smatrale bodo za svojo nalogo, zagovarjati koristi srednjih in nižjih stanov. Posebno pozornost bodo obračale na koristi našega kmeta in doslej popolnoma zapuščenega obrtnika. Ta dva stanova sta stebra našega naroda. Posebno kmet nima pri nobenem narodu tacega pomena, kakor pri našem. Naš kmet ni samo tisti, ki druge stanove preskrbuje z živežem, temveč najboljši možje našega naroda so se rodili v kmetijskih hišah; naši najboljši pisatelji, učenjaki, politiki so največ iz kmetijskih hiš, tako da lahko rečemo, da je kmet rešil našo narodnost.

V mestih je pa najvažnejši obrtni stan. To je jedini nezavisni stan, na katerega se moremo Slovenci zanašati, zato je pa dolžnost slovenskih politikov in časopisov, da ne pozabljajo koristi tega stanu. Slovenski obrtniki nimajo doslej svojega strokovnega lista. Z ozirom na to in po inicijativi gosp. ces. svetnika Murnika, ki nadzoruje list, posvečevale bodo „Novice“ v prihodnje posebno pozornost obrtnikom in obrtniškim zadevam in pričakujejo, da se jih obrtniki tesno oklenejo.

„Novice“ bodo v novem letu v jedrnatih in stvarnih člankih pojasnjevale vsa politična vprašanja. Posebno pozornost bodo obračale kakor dosedaj slovenskim in slovanskim vprašanjem. Poganjale se bodo z isto odločnostjo za narodno enakopravnost in narodne pravice avstrijskih Slovanov, kot so se vedno v njih polstoletnem obstanku.

Skrbele bodo pa tudi za pouk kmeta in obrtnika. Pri tem mislijo posebno pozornost obračati novim iznajdbam ter so si pridobile več izvrstnih sotrudnikov, v prvi vrsti ces. svetnika Murnika in obrtnika M. Kunca. V poučnem in zabavnem delu bodo skrbele za primerno poučno in zabavno gradivo.

Splošno se bodo „Novice“ trudile v novem letu vsestranski zadovoljiti svoje čitatelje, do katerih se obračajo s prošnjo, da jim ostanejo zvesti v novem letu in še kaj novih naročnikov pridobe.

Dolžnost je pa, da izrekamo koncem leta tudi zahvalo vsem sotrudnikom in jih prosimo naj nam ne odreko svoje pomoči v novem letu. Posebno bi nam bilo ustrezno s kratkimi poročili o dogodkih po Slovenskem, kar se lahko sporoči na dopisnici.

Izhajale bodo „Novice“ v dosedanji obliki in obsegu tudi v novem letu. Cena jim bode: za ljubljanske naročnike v tiskarni prejemane: za celo leto 6 kron (3 gld.), za pol leta 3 krone (1 gld. 50 kr.) in za četrto leta 1 krono 50 vin. (75 kr.). Po pošti prejemane za celo leto 7 kron (3 gld. 50 kr.), za pol leta 3 krone (1 gld. 50 kr.) in za četrto leta 1 krono 80 vin. (90 kr.). Za pošiljanje na dom v Ljubljani se plača za celo leto 80 vin. (40 kr.). Naročnino se pošilja: **Blasnikovi tiskarni v Ljubljani.**

Politiški oddelek.

Na pragu novega stoletja.

Tekoče stoletje se nagiba svojemu koncu. Zvezdoznani sicer niso jednih mislij, od kdaj naj se računa novo stoletje, ali od 1. januarja 1900 ali od 1. januarja 1901 toda zdravi ljudski instinkt računa od 1. januarja 1900 in tudi katoliška cerkev je tega mnenja ter je prihodnje leto proglasila za sveto leto.

Ako motrimo življenje z višjega stališča, ako pritrdimo tistemu mislecu, ki je dejal, da je življenje narodov večni boj proti obstoječim razmeram in za višje ideale ter po tem načelu sodimo minolo stoletje, potem moramo priznati, da se je v njem izvršil velikanski napredek a da je vzlic temu človeštvo še danes jako odaljeno od svojih smotrov.

V znamenju mislij, ki jih je rodila velika francoska revolucija se je bila koncem minolega veka začela temeljita preobrazba vseh političnih nazorov, Neposredno pred začetkom 19. veka je na razvalinah teh idej Napoleon Bonaparte dvignil zastavo absolutizma in se proglasil prvim konzulom. Cela desetletja je potem vladal ta absolutizem, dokler mu niso revolucije zadale l. 1848 smrtnega vdarca. Od tedaj je hiral in umiral in četudi ljudska suvereniteta še do današnjega dne ni zadobila popolnega priznanja in še ni zmagala, je vendar tako utrjena, da si je le težko predstavljati novo reakcijo, najsi je tudi mnogo skrivnih sil na delu, da jo obnovi.

Evropa je v tem času znamenito premenila svoje lice. Narodnostna ideja je osvobodila naprej Grško in Srbijo ter Rumunsko, potem vstvarila zjedinjeno Nemčijo — ki je zdaj jedna najmočnejših držav na svetu — in zjedinjeno Italijo. Obudila je tudi druge narode, ali samo Madjari so bili tako srečni, da so si izvojevali neodvisnost, dočim se Poljaki, Čehi, Slovenci še danes zaman trudijo, da dosežejo vsaj tisto relativno samostalnost, katera je za življenje in napredovanje na narodni podlagi neizogibno potrebna.

Ob koncu 19. veka vidimo, da so se iz največje bede povzpele k novi moči narodi, ki so v začetku

veka obupavali sami nad seboj, ne moremo pa trditi, da bi danes naša ljubljena Avstrija zavzemala vsaj tisto mesto, kakor pred sto leti. Napredovala je sicer v mnogih ozirih a zdaj je bolna, težko bolna in si ne more opomoči, ker se neče oprijazniti z načelom narodne ravnopravnosti.

Politične dogodbe v minolem stoletju so tudi rodile novo mogočno stremljenje, socialno gibanje. To je sicer zašlo na pota ekstremnega radikalizma ali jedro njegovo je zdravo in dobro. V bistvu teži na tem, da se izravnajo politične pravice vseh stanov in da se tudi proletarcu osigura človeku dostojna eksistenca in v tem oziru je to gibanje že doseglo znamenitih uspehov.

Najznamenitejši napredek pa je zaznamovati na polji znanosti v obče. Človek se trudi, da razkrije vse tajnosti nature in vesoljstva, a posebnim uprav kolosalnim uspehom je človeški duh deloval na polju tehničnih ved. Dandanes hite parobrodi po vseh železnicah, zemlja je preprežena z železniciami, s telegrafi in s telefoni, ves način produkcije je predrugačen, nastala je velikanska veleindustrija, ki grozi z uničenjem malone vsemu rokodelstvu.

Ko bi naši očaki, ki so ob začetku sedanjega poletja legli pod zemljo, vstali danes iz grobov, bi se pač čudili velikanskim izpremembam in težko da bi se spoznali v sedanjem življenju. In vendar, kako kratka je doba 100 let!

Napredek povsod, kamor se ozremo. Ako premišljamo, v koliko so se izpolnili ideali, ki jih je gojilo človeštvo v tem stoletju in ako potem sestavimo obračun, moramo sicer reči, da se marsikako upanje ni izpolnilo, da se je marsikaj zgodilo in zasukalo drugače, kakor so menili naši predniki, priznati pa se mora, da tako, kakor sedaj, ob koncu 19. veka, ni bila nikdar živa misel humanitete. Človeštvo se je povzdignilo na višji nivo. To je delo velike humanitarne ideje in zanašajoč se na njeno popolno zmago saj je najplemenitejša izmed vseh, ki polnijo človeška srca, prestopamo v sveto leto 1900.